

Konference o budoucnosti Evropy

SOUHRNNÝ ZÁPIS

Plenární schůze pracovní skupina COFE pro EU ve světě, Štrasburk, pátek 11. března 2022, 9:00–11:00

Předseda: ministr Hans Dahlgren, mluvčí: Mansef Campos
(Tlumočení v EN, DE, FR, IT, EL, ES, PT, SE, HU, PL, RO, SI, HR)

1. Zahájení schůze

Vzhledem k tomu, že příjezd ministra Dahlgrena se zpozdil kvůli poruše na železniční trati, zahájila tuto čtvrtou schůzi pracovní skupiny a zpočátku jí předsedala Asees Ahujaová, ředitelka koordinačního sekretariátu EU v kanceláři předsedy vlády. Zdůraznila, jak významná jsou nyní témata této pracovní skupiny po ruské invazi na Ukrajinu.

2. Jednání o doporučeních 4. evropské panelové diskuse občanů

Ministr Dahlgren s ohledem na svou diskusi se zástupci občanů v pracovní skupině vypracoval tematický program vycházející ze tří témat odrážejících okruhy doporučení 4. evropské panelové diskuse občanů:

1. Soběstačnost a stabilita
2. EU jako mezinárodní partner
3. Silná EU v mírovém světě

U každé diskuse předseda nejprve vyzval občany, aby představili příslušná doporučení a vysvětlili důvody, které je k nim vedly. Poté mohli ostatní členové skupiny reagovat a následovala diskuse. Občané vypracovali odlišný systém preferenčních okruhů, s nímž na začátku schůze seznámili zbytek pracovní skupiny.

Tematický okruh 1: Soběstačnost a stabilita

Předseda upozornil na šest doporučení k tomuto tématu. Sahají od vypracování politik k zajištění cenově přístupných, udržitelných a dostupných etických evropských výrobků až po snížení energetické závislosti.

Zástupci občanů předložili v této věci doporučení, v nichž zdůraznili zejména potřebu energetické soběstačnosti (na kterou poukázaly nedávné události), mnohem rozsáhlejší rozvoj obnovitelných zdrojů energie a potřebu posílit vnější hranice EU. Zástupce německého panelu občanů představil jejich doporučení a zaměřil se na potřebu nahradit při rozhodování v oblasti SZBP požadavek jednomyslnosti při hlasování kvalifikovanou většinou. Německý panel občanů rovněž poukázal na potřebu strategických dodávek energie a potravin a dodavatelského řetězce, který by byl šetrnější k životnímu prostředí.

V reakci na tato doporučení další členové pracovní skupiny sdíleli myšlenky, které je třeba mít na paměti při dalším postupu. Tyto úvahy zahrnují důraz na potřebu diverzifikovat dodávky energie a potravin namísto zdůrazňování striktní soběstačnosti. Několik členů se rovněž dotazovalo, zda jsou tato doporučení stále dostatečná vzhledem k tomu, že byla vypracována před ruskou invazí na Ukrajinu. Občané obhajovali význam těchto doporučení. Předseda uvedl, že doporučení by mohla být při dalším postupu uvedena do souvislosti s novým kontextem.

Další členové upozornili na dokument, který vypracovali poslanci EP v pracovní skupině. Pozornost byla věnována také významu právního státu a zajištění toho, aby se EU co nejvíce přiblížila občanům.

Tematický okruh 2: EU jako mezinárodní partner

Předseda upozornil na devět doporučení k tomuto tématu. Sahala od posílení postavení EU jako obchodního partnera až po zlepšení celosvětových etických, sociálních a environmentálních norem. Navrhují rovněž soběstačnější výrobu energie z obnovitelných zdrojů v Evropě a větší zapojení občanů.

Zástupci občanů předložili v této věci doporučení. Upozornili zejména na následující body: potřebu postihovat státy, které nedodržují normy, potřebu systému ekologického hodnocení, vhodnost zákazu vývozu odpadů, potřebu partnerských rozvojových zemí, aby se jim dostalo pomoci při přechodu k opatřením šetrnějším k životnímu prostředí a společnosti, a potřebu transparentnosti a odpovědnosti při přijímání rozhodnutí EU.

Dále byla uvedena doporučení nizozemského panelu občanů. Poukazuje se v nich na to, že EU by měla využívat svých silných stránek, mezi něž patří její velikost a schopnost uplatňovat silnější vliv než jednotlivé země. Aby bylo možné vyvážit Rusko a Čínu, je třeba, aby EU mluvila rozhodně. EU nicméně musí být schopna rychleji přijímat rozhodnutí. Spolupráce evropských armád je nezbytná, i když upřednostňujeme nenásilná řešení. Byla uvedena rovněž doporučení litevského panelu občanů. Tato doporučení se zaměřila na posilování vazeb se zeměmi Východního partnerství, zpřísnění sankcí vůči Rusku, solidaritu mezi členskými státy, větší pozornost věnovanou Číně a Africe a vytvoření pozice evropského ministra zahraničních věcí. Doporučení německého panelu občanů zdůraznila, že je třeba, aby Zelená dohoda pro Evropu měla vnější rozměr – krize na Ukrajině neznamená, že klimatická krize skončila.

Další zástupci zdůraznili, že je třeba i nadále zapojovat občanskou společnost a sociální partnery do činnosti zaměřené na vnitřní i vnější podporu demokracie. Zdůraznili, že Zelená dohoda je prostředkem, jak dále omezit ruský vliv.

Tematický okruh 3: Silná EU v mírovém světě

Předseda poukázal na sedm doporučení, která se v této oblasti týkají celé řady otázek, jako je přijímání většího počtu rozhodnutí kvalifikovanou většinou namísto jednomyslnosti, zavedení společných ozbrojených sil, sankce EU a také doporučení týkající se toho, jak lépe informovat občany a pokračovat v dialogu.

Zástupci občanů předložili v této věci doporučení a upozornili zejména na doporučení 21 (ukončení jednomyslnosti s výjimkou rozšíření a základních zásad EU) a 26 (rozšíření až poté, co bude ukončena konsolidace EU), účinnější sankční nástroj a společné vojenské síly, ale pouze pro obranné účely.

Další členové si přáli zdůraznit spíše úlohu vojenských zásahů EU při udržování míru než myšlenku, aby se EU stala vojenskou aliancí.

Jeden účastník se domníval, že pojem „ozbrojené síly“ je třeba přesně definovat a že NATO by mělo být ve vojenských záležitostech prvořadé, přičemž vnitrostátní parlamenty by měly mít poslední slovo při vyčleňování ozbrojených sil. Dále byly projednány koncepce Evropského obranného fondu a společných evropských ozbrojených sil. Klíčovými body diskuse byla obrana a bezpečnost a to, jak k nim v EU přistupovat jednotně, přičemž všichni měli na paměti ruskou invazi na Ukrajinu.

Občané vyzvali k větší transparentnosti a vzdělávání v celé EU, aby lidé lépe porozuměli jejím kompetencím a postupům. Zdůraznili, že tento okruh je příkladem mnoha oblastí, kde se činnost pracovní skupiny pro EU ve světě překrývá s činností jiných pracovních skupin. To je třeba vzít v úvahu při vypracovávání návrhů na další postup.

Závěrečné poznámky

Předseda Dahlgren všem poděkoval za přínosnou diskusi a vyjádřil naději, že tato diskuse poskytne občanům užitečnou zpětnou vazbu. Uvedl, že předešlý den byl přítomen ve Versailles, kde se konalo mimořádné zasedání Evropské rady, na němž se představitelé států a vlád dohodli na politické, humanitární a vojenské podpoře Ukrajiny. Konstatoval, že všichni jsou si vědomi úlohy EU v mezinárodních záležitostech a že sama EU postupuje jednotně a rozhodně.

Před příští plenární schůzí bude výkonná rada jednat o dalších krocích, které by umožnily dosáhnout pokroku v doporučeních. Mezitím mohou pokračovat diskuse také prostřednictvím účtu skupiny v aplikaci WhatsApp.